

Markaðsvæðing raforkukerfisins

1. **Nokkur almenn atriði um markaðsvæðingu raforkukerfa**
 - a. Markaðsvæðing raforku er flókinn ferill er tekur langan tíma.
 - b. Markaðurinn sér ekki um sig sjálfur. "Hanna þarf markaðinn!"
 - c. Hlutur hins opinbera minnkar en eftir stendur afgerandi eftirlitshlutverk
 - d. Mismunandi leiðir farnar í hinum ýmsu löndum
 - e. Misjafn árangur við markaðsvæðingu
 - f. Ísland: Fáar eða engar fyrirmyndir: Noregur, Nýja Sjáland?
2. **Sérkenni við markaðsvætt íslenskt raforkukerfi**
 - a. Lítið kerfi er byggir á breytilegum endurnýjanlegum orkulindum
 - b. Engin *bein* tenging við stærri raforkumarkaði
 - c. Engar eldsneytisstöðvar: Engin tenging við beinan kostnað á hverja kWh orkugjafa
 - d. Fastir stóriðjusamningar um meirihluta orkuvinnslu
3. **Ábyggjuefni við markaðsvætt viðskiptaumbhverfi raforku á Íslandi**
 - a. Lagaumbhverfi um mælingar á magni seldrar og keyptrar vöru og raforkumarkaði ("spot"- markaði)
 - b. Markaðsstaða, réttindi og skyldur Landsvirkjunar gagnvart öðrum framleiðendum
 - c. Eftirlit Orkustofnunar og Samkeppnisstofnunar við samkeppnisþáttinn orkuvinnsla
 - d. Staða stóriðjusamninga í framtíðinni og aðkoma stóriðju að raforkumarkaði
 - e. Bókhaldslegur aðskilnaður rafveitna milli samkeppnisþátta (orkuvinnslu) og sérleyfisþátta (t.d. orkuflutnings/dreifingar) um rafleiðslur
 - f. Hversu eðlilegt er að framleiðendur eigi ráðandi hlut í flutningsfyrirtæki. Opinn aðgangur að neti.
 - g. Verðskilaboð gjaldskrár vegna orkuflutninga/dreifingar og jöfnun verðs.
 - h. Erfiðleikar eru víðast hvar að láta markaðsskilboð kalla á fjárfestingar og uppbyggingu
 - i. Raforkugæði og eftirlit með afhendingaröryggi
 - j. Undibúningsvinna stjórnvalda og opið upplýsingastreymi
 - k. Rannsóknir og skilgreining aðferðafræði við íslenskar aðstæður
 - l. Verðsveiflur í vatnsaflskerfi með breytilegum aðföngum t.d. í þurru ári og hugsanleg markaðsráðandi staða framleiðanda sem hefur orkugeymslu (miðlunarlón)
4. **Nokkrir lokapunktur**
 - a. Efla þarf verulega rannsóknir og þróun aðferðafræði við viðskiptaumbhverfið til að forðast framtíðaráföll
 - b. Stjórnvöld þurfa að efla forystu og frumkvæði og þróa stefnumótun, aðferðir, lagaramma, reglur og eftirlitshlutverk
 - c. Markaðsvæðing ekki sama og einkavæðing. Norðurlönd
 - d. Skipulag raforkuiðnaðarins á 21. öld ?